El trànsit, la frontera, el límit, la pertinença

Per Jovi Lozano-Seser

Sobre Resiliencia de MARIIA ZHURYKOVA

Hi ha mil i un assaigs sobre el concepte d'art com a catarsi tot i que no sempre s'evidencia igual la destil·lació d'una vivència dins d'una obra destinada a exorcitzar els passatges més descoratjadors d'una biografia, un instant, un conflicte, una ira. Les obres de l'artista ucraïnesa Mariia Zhurykova que conformen la mostra encapçalada pel títol Resiliencia pertanyen, efectivament, a la dimensió més digna de l'art contemporani actual, és a dir, la de capgirar el discurs mediàtic regnant per una lectura més física, versemblant i sobretot més pertinent de la realitat. Per a començar, no ens hem de conformar en atorgar-li al conflicte entre Ucraïna i Rússia la categoria de guerra si el que es respira en una nació ocupada és precisament la narrativa d'una ocupació i el desplegament narcissista d'un règim tan totalitari com dictatorial. Desproveïda de la seua Crimea originària, Zhurykova evoca en l'ací i en l'ara quina és la gramàtica de la invasió en el propi territori anímic.

L'invasor ha burocratitzat un sentiment tan íntim i personal com és la pertinença i el segmenta en tràmits, parcel·les, porcions d'allò que creu haver arrabassat. En aquest sentit, el trànsit que l'artista planteja per connectar les seues obres és el recorregut experiencial amb què el règim de l'ocupant pretén conscienciar les llars envaïdes. Hi ha una superposició de capes, de llenguatges, d'administracions, destinades a encobrir una cosa tan preuada com és la identitat nacional. Aquesta policromia nodreix les obres de l'artista i les condiciona a un testimoni de fervorosa reflexió sobre allò que som quan som doblegats i humiliats en la mateixa mesura. Heus ací una de les constants que es repeteixen en la història i que cap dictador aprén, independentment del segle o de la nació que els pertoque: l'esperit dels artistes no pot ser silenciat, ni tan sols censurat, encara que la força bèl·lica ho deixe entendre. La resiliència de Zhurykova, la resiliència d'Ucraïna com a nació oprimida i amenaçada, és la garantia de la supervivència de la dignitat per damunt de la injustícia. Una resistència plàstica que podreu alenar en aquestes obres i en la concepció de les mateixes. On comença el deliri expansionista i imperial de Putin, es prolonga fins a l'infinit la mestria de l'artista i el seu discurs. Se'n diu resiliència.

El tránsito, la frontera, el límite, la pertenencia

Por Jovi Lozano-Seser

Sobre Resiliencia de MARIIA ZHURYKOVA

Hay mil y un ensayos sobre el concepto del arte como catarsis a pesar de que no siempre se evidencia igual la destilación de una vivencia dentro de una obra destinada a exorcizar los pasajes más desalentadores de una biografía, un instante, un conflicto, una ira. Las obras de la artista ucraniana Mariia Zhurykova que conforman la muestra encabezada por el título Resiliencia pertenecen, efectivamente, a la dimensión más digna del arte contemporáneo actual, es decir, la de cambiar el discurso mediático reinante por una lectura más física, verosímil y sobre todo más pertinente de la realidad. Para empezar, no nos tenemos que conformar con otorgarle al conflicto entre Ucrania y Rusia la categoría de guerra si lo que se respira en una nación ocupada es precisamente la narrativa de una ocupación y el despliegue narcisista de un régimen tan totalitario como dictatorial. Desprovista de su Crimea originaria, Zhurykova evoca en el aquí y el ahora cuál es la gramática de la invasión en el propio territorio anímico.

El invasor ha burocratizado un sentimiento tan íntimo y personal como es la pertenencia y lo segmenta en trámites, parcelas, porciones de aquello que cree haber arrebatado. En este sentido, el tránsito que la artista plantea para conectar sus obras es el recorrido experiencial con que el régimen del ocupante pretende concienciar a los hogares invadidos. Hay una superposición de capas, de lenguajes, de administraciones, destinadas a encubrir una cosa tan preciada como es la identidad nacional. Esta policromía nutre las obras de la artista y las condiciona a ser un testigo de fervorosa reflexión sobre aquello que somos cuando somos presionados y humillados en la misma medida. He aquí una de las constantes que se repiten en la historia y que ningún dictador aprende, independientemente del siglo o de la nación que les corresponda: el espíritu de los artistas no puede ser silenciado, ni siquiera censurado, aunque la fuerza bélica lo deje entender. La resiliencia de Zhurykova, la resiliencia de Ucrania como nación oprimida y amenazada, es la garantía de la supervivencia de la dignidad por encima de la injusticia. Una resistencia plástica que podréis respirar en estas obras y en la concepción de las mismas. Donde empieza el delirio expansionista e imperial de Putin, se prolonga hasta el infinito la maestría de la artista y su discurso. Se llama resiliencia.